

ქ.თბილისში საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგ-პროგრამის მენეჯმენტის ეპიდემიოლოგიური შეფასება
თინა ბერუჩაშვილი¹, ვასილ ტყეშელაშვილი²

საქართველოს უნივერსიტეტი, ჯანმრთელობის მეცნიერებათა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სკოლა
¹დოქტორანტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვა; ²ხელმძღვანელი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

განალიზებული იქნა ქ.თბილისში 1998-2010 წლებში რეგისტრირებული საშვილოსნოს ყელის კიბოს 3773 შემთხვევა და 2003-2007 წლებში ქ.თბილისის ქალთა მოსახლეობაში კიბოს მიზეზით გარდაცვალების 5440 შემთხვევა. ქ.თბილისში 1998-2010 წლებში ყოველ 100,000 ქალზე საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ყოველწლიურად ავადდება ASR-ს მიხედვით -37,0 ქალი, ხოლო AAR-ს მიხედვით - 46,5 ქალი. თბილისელ ქალებში საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის კუმულაციური რისკის მაჩვენებელმა (CR₀₋₇₄) შეადგინა 3,9%. 2008-2010 წლებში 1998-2002 წლებთან შედარებით, საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობა SRR-ს მიხედვით გაიზარდა 1,5-ჯერ, ხოლო SIR-ს მიხედვით-53,9%-ით. TADR-ს მიხედვით აღინიშნება საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის სიხშირის მატების დინამიკა. ამავე დროს, დადგინდა საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის სიხშირის იდენტური დონეები 25-59 და 25-64, ასევე- 30-64 და 30-69 ასაკობრივ პერიოდებში. საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის სიხშირე 25-59 და 25-64 წლებთან შედარებით მატულობს ასაკობრივ პერიოდებში 30-64 და 30-69 წლები. SRR-ს მიხედვით, 25-59 წლის ასაკობრივ პერიოდთან შედარებით 1,2-ჯერ მაღალია საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის სიხშირე 30-64 და 30-69 ასაკობრივ პერიოდებში, მაშინ როდესაც 30-64 და 30-69 ასაკობრივ პერიოდებში რეგისტრირდება საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის იდენტური სიხშირეები. პროპორციული სიხშირის მაჩვენებლების მიხედვით, საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის სიხშირე დანარჩენ ასაკობრივ ჯგუფებთან შედარებით ასაკობრივ პერიოდში 25-59 წელი იყო 2,4-ჯერ მაღალი, მაშინ როდესაც ასაკობრივ პერიოდში 30-64 წელი წელი- 3,9-ჯერ მაღალი; ხოლო- შეფარდებითი სიხშირის მაჩვენებლების მიხედვით, საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის შემთხვევების 71,0% დიაგნოსტირებული იქნა ასაკობრივ პერიოდში 25-59 წელი, ხოლო 79,8%- ასაკობრივ პერიოდში 30-64 წელი. ანუ, ასაკობრივ პერიოდში 30-64 წელი 8,8%-ით მაღალია საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის შეფარდებითი სიხშირე. 2003-2007 წლებში დედაქალაქის ყოველ 100,000 ქალ მოსახლეზე ამ მიზეზით ყოველწლიურად გარდაიცვლება ASR-ს მიხედვით- 3,6, ხოლო AAR-ს მიხედვით- 4,7. კიბოს მიზეზით გარდაცვალების სტრუქტურაში საშვილოსნოს ყელის კიბოს ეკავა რანგით VI ადგილი და მისი ხვედრითი წონა შეადგენდა 2,9%-ს. თბილისელ ქალებში საშვილოსნოს ყელის კიბოს მიზეზით გარდაცვალების კუმულაციური რისკის მაჩვენებელმა (CR₀₋₇₄) შეადგინა 0,4%. TADR-ს მიხედვით საშვილოსნოს ყელის კიბოს მიზეზით 25-59 წლის ასაკობრივ ჯგუფში ყოველ 100,000 ქალზე ყოველწლიურად გარდაიცვლებოდა 5,3 ხოლო 30-64 წლის ასაკობრივ ჯგუფში -6,8 ქალი. სკრინინგს დაქვემდებარებულ ქალთა კონტიგენტში ყოველ 1,000 ქალზე საშვილოსნოს ყელის მძიმე დისპლაზიისა (CIN3) და ინტრაეპითელიალური კარცინომის (CIS) პრევალენტობამ შეადგინა 9,8%⁰⁰, ხოლო კიბოს პრევალენტობამ -6,1%⁰⁰. Pap ტესტისა და კოლპოსკოპიის კომბინაციის მგრძობელობამ შეადგინა 96.3%, სპეციფიურობამ- 98.5%, პოზიტიური შედეგის წინასწარმეტყველების კოეფიციენტმა -92.9%, ნეგატიური შედეგის წინასწარმეტყველების კოეფიციენტმა - 83.3%, ხოლო ფასეულობის კოეფიციენტმა- 98.1%. ჩატარებულმა ეპიდემიოლოგიურმა კვლევამ აჩვენა, სკრინინგის გაიდლაინში ცვლილების შეტანითა და 25-59 წლის ასაკობრივი პერიოდის ნაცვლად სკრინინგის 30-64 წლის ასაკობრივ პერიოდში ჩატარება, ერთის მხრივ გაზრდის საშვილოსნოს ყელის კიბოს გამოვლენილი შემთხვევების რაოდენობას (30-64 ასაკობრივი პერიოდის ქალებში, 25-59 წლის ასაკობრივ პერიოდთან შედარებით, SRR-ის მიხედვით 1,2-ჯერ, პროპორციული სიხშირის მაჩვენებლების მიხედვით 1,6-ჯერ, ხოლო შეფარდებითი სიხშირის მაჩვენებლების მიხედვით 8,8%-ით მაღალია საშვილოსნოს ყელის კიბოთი ავადობის სიხშირე; სკრინინგს დაქვემდებარებულ ქალთა კონტიგენტში საშვილოსნოს ყელის კიბოს პრევალენტობის პიკური დონე (10,5%⁰⁰) აღინიშნა 60-64 წლის ასაკის ქალებში), ხოლო მეორეს მხრივ- შეამცირებს გასაწევ ხარჯებს: მიზნობრივი ჯგუფის 50%-იანი მოცვის შემთხვევაში ~137,000 ლარით, ხოლო 70%-იანი მოცვის შემთხვევაში- ~192,000 ლარით. ანუ, სკრინინგის გაიდლაინში ცვლილების შეტანითა და მისი 30-64 წლის ასაკობრივ პერიოდში ჩატარებით მნიშვნელოვნად გაიზარდება საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგის ხარჯთ-ეფექტიანობა.